

ការសាកល្បងសមត្ថភាព ផ្នែកទី៤ បឋមសិក្សាថ្នាក់ទី៦ គណិតវិទ្យា៣ [១១] (២)

លំហាត់

(២) អាយ៉ាកា បានបង្វិលកង់១ជុំ គេចង់ដឹងថា តើកង់ចល័តបានចម្ងាយប៉ុន្មាន។ គេបានរាប់ចំនួនជុំដែលកង់បានវិល និងរាស់ប្រវែងដែលកង់បានរំកិលទៅមុខ ហើយកត់ត្រាចូលក្នុងតារាងខាងក្រោម៖

ចំនួនជុំដែលកង់បានវិល និងប្រវែងដែលកង់បានរំកិលទៅមុខ

ចំនួនជុំដែលកង់បានវិល	1	2	3	4	
ប្រវែងដែលកង់បានរំកិលទៅមុខ (សង់ទីម៉ែត្រ)	157	314	471	628	

អាយ៉ាកាបានមើលតារាងខាងលើ ហើយគេបានចាប់អារម្មណ៍ថា ប្រវែងដែលកង់បានរំកិលទៅមុខសមាមាត្រទៅនឹង ចំនួនជុំដែលកង់បានវិល។

តើមួយណាជាប្រមាណវិធី គណនាប្រវែងដែលកង់បានរំកិលទៅមុខ? ចូរជ្រើសរើស 1 ដល់ 4 ហើយសរសេរលេខនោះ។

1 157×120

2 314×120

3 120×3.14

4 157×3.14

ការបកស្រាយ

លំហាត់ទី២

អាយ៉ាកាបានបង្វិលកង់១ជុំ គេចង់ដឹងថា តើកង់ចល័តបានចម្ងាយប៉ុន្មាន។

គេបានរាប់ចំនួនជុំដែលកង់បានវិល និងរាស់ប្រវែងដែលកង់បានរំកិលទៅមុខ។

ខ្ញុំនឹងសាករាស់ប្រវែងដែលកង់បានរំកិលទៅមុខពេលដែលកង់វិលបាន១ជុំ។

ជាដំបូងយើង កំណត់ចំណុចចាប់ផ្តើម ហើយរំកិលវាមួយជុំ។

មកដល់ត្រឹមនេះគឺជាប្រវែងដែលកង់រំកិលបាន១ជុំ។ ប្រវែងដែលកង់រំកិលទៅមុខបាន១ជុំ

គឺជាប្រវែង១ជុំរបស់រង្វង់កង់។

យើងបានបិទស្លុតពណ៌នៅលើកង់ ហើយយើងនឹងបកវានៅពេលដែលបានមួយជុំ។

នេះគឺជាប្រវែង១ជុំរបស់ រង្វង់កង់។ តោះប្រធៀបគ្នាសាកមើល។ ប្រវែងស្មើគ្នាល្អម។

នេះមិនមានទំនាក់ទំនងផ្ទាល់ទៅនឹងលំហាត់ទេ តើអ្នកទាំងអស់គ្នានៅចាំពីវិធី គណនាបរិមាណរង្វង់ទេ?

ត្រូវហើយ គឺ បរិមាណរង្វង់ស្មើនឹង អង្កត់ផ្ចិត×3.14។

គោះត្រលប់ទៅលំហាត់យើងវិញ។ នេះគឺជា តារាងបង្ហាញពីចំនួនដុំដែលកង់បានវិល និង ប្រវែងដែលកង់បាន រំកិលទៅមុខ។

អាយ៉ាកា បានចាប់អារម្មណ៍ទៅនឹងរឿងមួយ។

ប្រវែងដែលកង់បានរំកិលទៅមុខសមាមាត្រ ទៅនឹង ចំនួនដុំដែលកង់បានវិល។

ឧទាហរណ៍ ករណីយើងធ្វើគម្ពីរដុំឈើមានរៀងបួនជ្រុងលើគ្នា។

ចំនួនដុំឈើមានរៀងបួនកើនឡើង កំពស់ក៏កើនឡើងតាមនោះដែរ។

ចំណុចសំខាន់គឺរង្វាស់នោះមានការប្រែប្រួលរបៀបណា។

កាលណាយើងបង្កើនដុំឈើមានរៀងបួនជ្រុងចំនួន២ដង ៣ដង នោះកំពស់ក៏កើនឡើង២ដង ៣ដងដែរ។

ដូចខាងលើនេះ រង្វាស់ចំនួន២ដែលមានការប្រែប្រួល កាលណារង្វាស់មួយមានការប្រែប្រួលចំនួន២ដង ៣ដង ធ្វើអោយរង្វាស់មួយទៀតប្រែប្រួល២ដង ៣ដងដែរ គេថាវាមានសមាមាត្រគ្នា។

គោះយើងត្រលប់ទៅមើលតារាងយើងវិញ។

នៅពេលដែលចំនួនដុំដែលកង់បានវិលកើនបាន ២ដង ៣ដង រៀងពិបាកគិតលេខបន្តិច តែយើងឃើញថា

ប្រវែងដែលកង់បានរំកិលទៅមុខក៏កើនឡើង ២ដង ៣ដងដែរ។

ជាការពិតណាស់ ចំនួនដុំដែលកង់បានវិល និងប្រវែងដែលកង់បានរំកិលទៅមុខ សមាមាត្រគ្នា។

នៅក្នុងលំហាត់នេះ អាយ៉ាកា បានជិះកង់នៅក្នុងទីធ្លា។

នាងជិះបាន១២០ដុំ បើដាក់ចូលតារាងនៅឆ្ងាយពីនេះណាស់ រកប្រវែងដែលកង់បានរំកិលទៅមុខបាន១២០ដុំ។

ចំនួនដុំដែលកង់បានវិលបើប្រៀបធៀបនឹង១ គឺកើន១២០ដង ហេតុដូច្នោះហើយ ប្រវែងដែលកង់បានរំកិលទៅ មុខក៏កើនឡើង១២០ដងដែរ។

ដូច្នោះ ប្រវែងដែលកង់បានរំកិលទៅមុខគឺ157×120។

នេះគឺជាចម្លើយ។

ទំនាក់ទំនងសមាមាត្របែបនេះនៅជុំវិញខ្លួនយើងក៏មានច្រើនដែរ។

ឧទាហរណ៍ នៅពេលទៅញ៉ាំស៊ីស៊ី ចំនួនបានស៊ីស៊ីដែលមានតម្លៃ១០០យ៉េនដែលយើងបានញ៉ាំ និងតម្លៃសរុបក៏ មានទំនាក់ទំនងសមាមាត្របែបនេះដែរ។

នៅជុំវិញអ្នកទាំងអស់គ្នាក៏មានរបស់ដែលមានទំនាក់ទំនងសមាមាត្របែបនេះច្រើនដែរ សាករកលមើល។